

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АДАПТИВНИЙ ЗЕМЛЕУСТРІЙ»

на 2020 / 2021 навчальний рік

Галузь знань - 19 «Архітектура та будівництво»

Спеціальність - 193 «Геодезія та землеустрій»

Рівень вищої освіти - другий (магістерський)

Форма навчання - денна та заочна

Семестр, в якому викладається дисципліна - 2

Дисципліна – вибіркова

Кількість годин за навчальним планом - 120 години / 4 кредити ЄКТС

Загальна кількість годин	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Форма підсумкового контролю
120	16	-	24	-	Залік

Викладач кафедри, який забезпечує проведення лекційних занять:

доцент Макєєва Л.М.

Викладач кафедри, який забезпечує проведення практичних занять:

доцент Макєєва Л.М.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Даний курс направлений на вивчення теоретичних і науково- методичних положень про природні та антропогенні процеси, що впливають на екологічний стан земель, умови проведення землеустрою і охорону земельних ресурсів в практиці розробки адаптивно-ландшафтної організації території на розрахунковій основі, що забезпечує збереження родючості ґрунтів, раціонального їх використання та стійкості агроландшафтів. Він, спираючись на об'єктивні економічні закони, систему соціально-економічних та екологічних заходів спрямованих на реалізацію положень земельного законодавства, розробляє методологію і методику ефективного і раціонального використання та охорони земель на різних категоріях, видах і типах землекористування, адміністративно-територіальних утворень, по регіонах і країні в цілому.

МЕТА КУРСУ

Мета вивчення дисципліни полягає у освоєнні і набутті здобувачем необхідних теоретичних знань та практичних навичок про ландшафтно-адаптивні системи землекористування, системи методів проектування і планування використання земельних ресурсів, розробки і здійснення техніко-економічного обґрунтування планів, проектів і схем використання земельних ресурсів та територіального планування, застосування методу аналізу варіантів, розробки та пошуку компромісних рішень, аналізу еколого-економічної ефективності при проектуванні і реалізації проектів.

Завдання навчальної дисципліни: здобуття відповідного обсягу теоретичних, методологічних знань та практичних навичок з раціонального використання земельних ресурсів стосовно конкретних ґрунтово-кліматичних умов; формування умінь самостійно аналізувати стан земель, оцінювати варіанти оптимізації структури землекористування, прогнозувати розвиток деградаційних процесів та розробляти заходи профілактики та боротьби з ними; оволодіння загальними принципами організації екологічно стійких агроландшафтів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні знати:

- сучасний стан земельних ресурсів України, перспективи розвитку землеустрою в Україні і його основні напрямки вдосконалення;
- принципи оптимізації структури сільськогосподарських угідь;
- методологічні основи моніторингу земельних ресурсів;
- прогнозу та проектну документацію щодо використання і охорони земель;
- особливості раціонального використання еродованих, кислих, засолених, осушених, зрошуваних, техногенно і радіаційно забруднених земель,
- заходи з запобігання деградаційним процесам;
- наукові основи переходу до адаптивно-ландшафтного землекористування.
- **вміти:**
- здійснювати аналіз стану використання земельних ресурсів в агроландшафтах;
- визначати вплив існуючих систем землекористування на структуру агроландшафту;
- організовувати моніторинг земельних ресурсів;
- оцінити ступінь прояву деградаційних процесів на землекористуваннях;
- проаналізувати організацію території землекористування, виявити слабкі місця і запропонувати оптимальні управлінські рішення;
- одержати, обробити, провести аналіз і дати оцінку показникам щодо стану використання земельних ресурсів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі набувають такі компетентності:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми землеустрою із застосуванням сучасних технологій, теоретичних положень та методів дослідження.

Загальні компетентності

1. Володіння державною мовою на загальному та науковому рівнях
2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів
3. Здатність опановування базовими знаннями, включаючи сучасні наукові

та технічні досягнення та використання їх в практичних ситуаціях.

4. Уміння виконання робіт та навчання з високим рівнем автономності, планування, організації та управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень.

5. Уміння використовувати інформаційні технології та інноваційні підходи.

6. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності

1. Здатність використовувати чинні нормативи, стандарти і методики, економіко-математичні методи, бази даних, проданих об'єктів нерухомості та комп'ютерну техніку.

2. Здатність використовувати знання з історії становлення та тенденцій розвитку технологій землеустрою та кадастру в Україні та за кордоном, розуміння суті основних процесів і проблем, що виникають у сфері землеустрою та кадастру.

3. Здатність використовувати знання правових основ в сфері земельних та майнових відносин, розуміння сутності земельно-майнових відносин, ринкової економіки та її можливостей, функцій і ролі держави в регулюванні ринку нерухомості та відносин власності.

4. Здатність розробляти і здійснювати техніко-економічне обґрунтування планів, проектів і схем використання земельних ресурсів та територіального планування.

5. Здатність до консультаційної діяльності, яка полягає в наданні консультацій з землеустрою та кадастру суб'єктам господарської діяльності, замовникам робіт із землеустрою та (або) іншим особам в усній або письмовій формі.

6. Здатність до експертизи матеріалів із землеустрою та кадастру, яке полягає в їх критичному розгляді та наданні висновків щодо їх повноти, правильності виконання та відповідності застосованих технологічних процедур, вимогам нормативно-правових актів з землеустрою та кадастру, в порядку, визначеному цим законодавством та нормативно-правовими актами з землеустрою та кадастру.

7. Підготовка та здійснення організаційних, економічних, екологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання та охорону земель, їх захист від шкідливого антропогенного впливу.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна обіймає широке коло питань, які включають аспекти багатьох інших наук та тісно пов'язана з такими навчальними дисциплінами як: землевпорядне проектування, ґрунтознавство, землеробство, ландшафтознавство, екологія, агроекологія, регіональні схеми використання земель, економіко-математичні методи і моделювання в землеустрої, економіка землекористування та землевпорядкування, економіка сільськогосподарського виробництва, управління земельними ресурсами.

Перелік дисциплін, з якими вивчається дана дисципліна: прогнозування використання земель, земельний кадастр, моніторинг та охорона земель.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення цього курсу передбачає повне та часткове формування відповідних компетентностей на ОПП «Адаптивний землеустрій» (табл. 1).

1. Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення здобувачами

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми землеустрою із застосуванням сучасних технологій, теоретичних положень та методів дослідження.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Володіння державною мовою на загальному та науковому рівнях	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Здатність опанування базовими знаннями, включаючи сучасні наукові та технічні досягнення та використання їх в практичних ситуаціях.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Уміння виконання робіт та навчання з високим рівнем автономності, планування, організації та управління комплексними діями або	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Уміння використовувати інформаційні технології та інноваційні підходи	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Прагнення до збереження навколишнього середовища.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Здатність використовувати чинні нормативи, стандарти і методики, економіко-математичні методи, бази даних, проданих об'єктів нерухомості та комп'ютерну техніку	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).

Здатність використовувати знання з історії становлення та тенденцій розвитку технологій землеустрою та кадастру в Україні та за кордоном, розуміння суті основних процесів і проблем, що виникають у сфері землеустрою та кадастру	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Здатність використовувати знання правових основ в сфері земельних та майнових відносин, розуміння сутності земельно-майнових відносин, ринкової економіки та її можливостей, функцій і ролі держави в регулюванні ринку нерухомості та відносин власності.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Здатність розробляти і здійснювати техніко-економічне обґрунтування планів, проектів і схем використання земельних ресурсів та територіального планування	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Здатність до консультаційної діяльності, яка полягає в наданні консультацій з землеустрою та кадастру суб'єктам господарської діяльності, замовникам робіт із землеустрою та (або) іншим особам в усній або письмовій формі	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Здатність до експертизи матеріалів із землеустрою та кадастру, яке полягає в їх критичному розгляді та наданні висновків щодо їх повноти, правильності виконання та відповідності застосованих технологічних процедур, вимогам нормативно-правових актів з землеустрою та кадастру, в порядку, визначеному цим законодавством та нормативно-правовими актами з землеустрою та кадастру.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Підготовка та здійснення організаційних, економічних, екологічних та інших заходів, спрямованих на раціональне використання та охорону земель, їх захист від шкідливого антропогенного впливу	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).

Підготовка здобувачів з дисципліни «Адаптивний землеустрій» потребує використання активних методів навчання, які наближують навчальний процес до реальних професійних ситуацій.

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є: лекції, семінарські та індивідуальні заняття, консультації.

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи навчання:

1). Група методів за джерелом інформації і сприйняття навчальної інформації – **словесні** (лекція, семінари, бесіда, розповідь); **наочні** – (ілюстрація, демонстрація, презентація), **практичні** (збір інформації, її економічна обробка, розрахунки, графічно-схематичне зображення інформації).

Лекція – логічно вивершений, науково обґрунтований і систематизований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Лекція із застосуванням ігрових методів – застосовуються методи мозкової атаки, методи конкретних ситуацій та інші, коли здобувачі самі формулюють проблему, і самі намагаються її вирішити.

Семінари – форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких здобувачі готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, рецензування та обговорення рефератів і доповідей, дискусій тощо.

Практичні заняття – форма навчального заняття, на якому викладач організує детальний розгляд здобувачами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння та навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання сформульованих завдань.

Індивідуальне заняття – форма навчального заняття, що проводиться з окремими здобувачами з метою підвищення рівня їх підготовки та розкриття індивідуальних творчих здібностей.

Консультація – форма навчального заняття, при якій здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру – поточні та екзаменаційні консультації).

Під час вивчення дисципліни здобувачі працюють з інформацією, спираючись на положення нормативно-правової бази у сфері регулювання використання і охорони земель, законодавства у сфері земельних відносин в аграрному секторі економіки з використанням друкованих видань та мережі Інтернет, виступають з доповідями і презентаціями, моделюють формати використання і охорони земель на рівні підприємства, галузі, регіону, країни.

Програмою передбачено такі проекти для формування професійної компетентності: виступи-інформування за темами семінарських занять; презентації за певними темами.

Зміст дисципліни: Земельний фонд як об'єкт використання та охорони. Екологічний і економіко-соціальний зміст адаптивного землеустрою. Система заходів у галузі охорони земель. Районування земель та класифікація їх придатності. Моделювання екологічно стійкого адаптивного землекористування. Еколого- ландшафтний метод організації території сільськогосподарських підприємств. Особливості землеустрою в районах розвинутої ерозії ґрунтів. Охорона родючості ґрунтів, захист земель від ерозії. Особливості землеустрою на місцевому рівні.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва», «Положення про екзамени та заліки в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва», «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва».

Контроль знань, умінь і навичок здобувача - невід'ємна складова частина педагогічного процесу по вивченню курсу "Адаптивний землеустрій". При вивченні дисципліни обов'язково проводиться поточний, періодичний і підсумковий контроль засвоєння дисципліни кожним здобувачем.

Формування і оцінювання зазначених у табл.1 компетентностей досягається під час:

- виконання завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах курсу (оцінюється під час захисту практичних робіт, заліку);
- організації та планування самостійного навчання, виконання завдань (поточний та модульний контроль);
- професійного спілкування та участі в: лекціях, семінарах (поточний контроль, а саме оцінюється повнота і якість відповідей, активність і самостійність);
- ознайомлення з нормативно-правовою базою, що регулює та регламентує інноваційну діяльність (поточний контроль).

Система оцінювання результатів успішності засвоєння знань, вмінь, комунікацій, автономності та відповідальності здобувачів включає поточний, модульний (відповідно визначеному змістовому модулю), та підсумковий/семестровий контроль результатів навчання.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів.

Поточний контроль знань здобувачів здійснюється за двома напрямками:

I – контроль систематичності та активності роботи на семінарських та практичних заняттях;

II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.

Поточний контроль здійснюється у формі: усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмові контрольні роботи; тестування.

Модульний контроль проводиться з урахуванням поточного контролю за

відповідний змістовий модуль і має на меті інтегровану оцінку результатів навчання здобувача після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

Поточний контроль рівня знань проводиться на лекціях та практичних заняттях. Періодичний контроль – це контроль після вивчення певної теми дисципліни, або після закінчення вивчення змістового модуля.

Після здачі студентом Модуля 1 він може бути допущений до здачі Модуля 2. За умови здачі Модуля 2 студент допускається до здачі заліку.

Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі заліку у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Оцінка **"відмінно"** – **90-100 балів** – виставляється студенту, який при відповіді на запитання показав усебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, правильно та повністю виконав поставлене завдання, уміє грамотно інтерпретувати одержані результати, продемонструвати знання основної і додаткової літератури, передбачені на рівні творчого використання.

Оцінка **"добре"** – **75-89 балів** – виставляється студенту, якщо при відповіді на запитання він виявив повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, правильно виконав поставлене завдання, показав володіння практичними вміннями та навичками, але припустився окремих несуттєвих помилок, які не мають принципового значення.

Оцінка **"задовільно"** – **60-74 балів** – виставляється, якщо при відповіді на запитання студент виявив повні знання основного програмного матеріалу в обсязі, що необхідний для подальшого навчання і роботи, у цілому впорався з поставленим завданням, але при цьому окремими вміннями та навичками володів невпевнено, припустився незначних помилок в арифметичних розрахунках, демонстрував здатність упоратися з виконанням завдань, передбачених програмою на рівні репродуктивного відтворення.

Оцінка *"незадовільно"* – 35-59 балів – виставляється, якщо при відповіді на запитання студент виявив серйозні прогалини в знаннях основного матеріалу, зробив принципові помилки, не зміг розв'язати задачу і провести розрахунки тощо.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає індивідуальну роботу.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача.
- Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.